

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2015, declarat de avocatul Aliona Dragomir în numele inculpatului

Manoilă Dumitru Gheorghe, născut la 05 decembrie 1984, originar și domiciliat s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.09.2011 – 25.10.2012;

Instanța de apel: 20.12.2012 – 16.04.2013;

Instanța de recurs: 10.09. – 17.12.2013;

Instanța de apel: 17.01.2014 – 09.10.2015;

Instanța de recurs: 18.12.2015 – 05.04.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 25 octombrie 2012, Dumitru Manoilă a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Dumitru Manoilă a fost învinuit pentru faptul, că la 22 mai 2011, ora 02⁴⁵, aflându-se în centrul s. Mileștii Mici r-nul Ialoveni, avînd scopul săvârșirii unui act de huliganism însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor, fără careva motiv, încălcînd grosolan ordinea publică și exprimînd o vădită lipsă de respect față de societate, cu un cinism și obrăznicie deosebită, s-a urcat la volanul automobilului model Mercedes-Benz 210D, n/î IL AX 816 și deplasîndu-se în direcția cetățenilor V. Gureu și V. Chișcă i-a tamponat, după care lui V. Gureu i-a fost aplicată o lovitură cu un obiect dur în partea capului.

Lui V. Gureu și V. Chișcă, le-au fost cauzate vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care D. Manoilă să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei

închisorii pe termen de 4 ani, iar conform prevederilor art. 90 Cod penal, să fie suspendată executarea pedepsei aplicate pe perioada probațiunii de 2 ani.

În motivarea apelului procurorul a indicat, că hotărîrea primei instanțe este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța nu a dat o apreciere justă și corectă probelor acumulate, prezentate și cercetate în ședința de judecată, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului D. Manoilă în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

De asemenea, procurorul și-a exprimat dezacordul cu constatarea primei instanțe, referitor la neclaritatea învinuirii, cînd, în ce condiții, de către cine și cu ce obiect dur i-a fost aplicată lovitura lui V. Gureu, precum și motivarea în ce privește faptul că, unicul martor, fratele lui A. Crețu (Gureu), care a declarat în cadrul urmăririi penale, că a văzut cum D. Manoilă cu un obiect dur l-a lovit pe V. Gureu, nu a fost audiat în ședința de judecată, iar procurorul a renunțat la această probă, și potrivit prevederilor art. 384 Cod de procedură penală, nu pot fi puse la baza sentinței.

În opinia procurorului, depozițiile martorului A. Crețu sunt confirmate prin depozițiile părților vătămate și martorilor, cărora A. Crețu le-a relatat despre cele observate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013, a fost admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care D. Manoilă a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada probațiunii de 2 ani.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat, că vinovăția inculpatului D. Manoilă în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, este dovedită pe deplin prin cumulul de probe pertinente și concludente prezentate în susținerea învinuirii și careva temei de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu se atestă, deoarece ele au fost obținute cu respectarea normelor de procedură penală.

Instanța de apel a exclus calificarea „*prin cinism deosebit*”, deoarece nu au fost prezentate careva circumstanțe care ar constata prezența cinismului deosebit în acțiunile inculpatului, ori, potrivit explicațiilor din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 19 iunie 2006, „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism”, prin huliganism însoțit de un cinism deosebit se are în vedere încălcarea insistentă și demonstrativă a regulilor morale, manifestată prin disprețuire și batjocură față de bolnavi, de persoanele în etate, aflate în stare de neputință, prin purtare nerușinată în prezența altor persoane, trezind indignarea acestora.

De asemenea, conform art. 93 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, au fost acceptate în calitate de probă declarațiile martorului A. Crețu depuse în cadrul urmăririi penale, care au fost confirmate și de către martorii I. Banuh și A. Gureu.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat a fost respinsă de către instanța de apel, fiind apreciată ca o metodă de apărare.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria infracțiunilor grave, de persoana inculpatului, care nu a recunoscut vina, nu se căiește sincer de cele săvârșite, anterior nu a fost condamnat, la locul de trai se caracterizează negativ, are la întreținere un copil minor, prin infracțiunea săvârșită a atentat la una din valorile primordiale apărute de legea penală - integritatea fizică a persoanei, punând în pericol viața persoanei, și a considerat că, corectarea inculpatului D. Manoilă este posibilă fără izolarea de societate cu aplicarea pedepsei prin prizma prevederilor art. 90 Cod penal.

6. Avocatul T. Sarsaman în numele inculpatului D. Manoilă, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocând în acest sens, că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii, iar decizia instanței de apel este nemotivată și neîntemeiată, deoarece nu s-a efectuat o analiză minuțioasă a probelor prezentate și greșit a ajuns la concluzia că, inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate.

Apărarea consideră, că instanța de apel incorect a respins versiunea inculpatului privitor la cele întâmplate la 22 mai 2011 și depozițiile martorilor apărării, raportul de expertiză medico-legală a inculpatului, punând la baza deciziei de condamnare numai versiunea părților vătămate și a martorilor lor, precum raporturile de expertiză medico-legală a părților vătămate, procesul-verbal de cercetare la fața locului, de examinare a rângii metalice, recunoscută ca corp delict, procesul-verbal de cercetare a automobilului, ce-i aparține inculpatului.

Menționează apărarea faptul, că corpul delict nu a fost prezentat de către procuror nici în prima instanță, nici în apel pentru a fi examinat, iar la materialele cauzei lipsește recipisa IP Ialoveni cu privire la recepționarea acestui obiect la camera de păstrare a corpurilor delict, unde urma să fie păstrat potrivit ordonanței.

La fel, apărarea a invocat dezacordul și cu faptul, că depozițiile martorului A. Crețu au fost acceptate ca probă în cauza dată, necățind la faptul, că în prima instanță procurorul a renunțat la audierea acestuia, ceea ce contravine prevederilor art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2013, a fost admis recursul ordinar declarat de apărare, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din conținutul deciziei instanței de apel, instanța de recurs a constatat, că la baza condamnării inculpatului au fost puse doar probele acuzării, versiunea părților vătămate, a martorilor lor, și contrar legislației în vigoare, instanța de apel a acceptat depozițiile martorului A. Crețu, proba de la care procurorul a renunțat în prima instanță.

Nu a fost examinată versiunea inculpatului privitor la cele întâmplate la 22 mai 2011, (*instanța de apel considerând această versiune ca o metodă de apărare*), a martorilor lui, precum și, leziunile corporale depistate la inculpat, instanța de apel s-a expus doar, că cauza penală în scopul verificării acestui fapt a fost disjunsă prin ordonanța din 05 septembrie 2011 (f.d. 95, vol. I).

Potrivit explicațiilor din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, avînd în vedere dispozițiile art. 6 din CțEDO, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță.

La fel, instanța de recurs a subliniat, că instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atît a inculpatului, cît și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți, martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului.

Nerespectarea jurisprudenței CEDO, încălcarea prevederilor art. art. 24, 26 Cod de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să solicite audierea inculpatului în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, poate fi apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Avînd în vedere cele enunțate supra, instanța de recurs a reținut, că în speță, proba acuzării a fost martorul A. Crețu, care nemijlocit a susținut, că anume D. Manoilă i-a aplicat cu ranga metalică o lovitură părții vătămate V. Gureu, de care a renunțat la examinarea cauzei penale în prima instanță și careva probe suplimentare în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului nu au fost prezentate de către procuror în instanța de apel.

Făcînd trimitere la prevederile art. 100 Cod de procedură penală, instanța de recurs a reținut de asemenea, că din materialele cauzei rezultă, că avocatul inculpatului a prezentat încheierea Judecătoriei Ialoveni din 25 iunie 2012, prin care s-a dispus admiterea plîngerii înaintată în baza art. 313 Cod de procedură penală, de către D. Manoilă, fiind anulate ordonanțele procurorului în Procuratura Ialoveni, A. Zgureanu, din 30 decembrie 2011 privind neînceperea urmăririi penale din motiv, că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și ordonanța procurorului adjunct al raionului Ialoveni, I. Eșanu, din 16 martie 2012, prin care a fost respinsă plîngerea lui D. Manoilă privind dezacordul cu ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, cu obligarea procurorului de a efectua un control suplimentar pe caz și expunerea motivată la toate argumentele invocate în plîngere, precum și, fotografiile din ziua incidentului (f.d.124-125;126-129, vol. I).

Totodată, instanța de recurs a specificat, că instanța de apel nu a verificat situația la zi a dosarului disjungat, la care se referă în decizia sa.

Avînd în susținere prevederile art. art. 101 alin. (4), 328 Cod de procedură penală, instanța de recurs a menționat, că martorul de bază A. Crețu a dat depoziții doar la faza urmăririi penale (f.d.72, vol. I), însă în prima instanță nu a fost audiat potrivit prevederilor art. art. 105-110 Cod de procedură penală, care se aplică în

mod corespunzător, deoarece procurorul a renunțat la această probă, întrucât a fost în imposibilitatea de a asigura prezența acestuia în ședința de judecată (f.d.150, vol. I).

La materialele cauzei este anexată cererea martorului A. Crețu din 07 iunie 2011, prin care acesta informează procurorul că părăsește teritoriul R. Moldova în aceeași zi (f.d.74, vol. I), iar procurorul la rîndul său, trebuia să ia măsuri potrivit alin. (3) art. 109 Cod de procedură penală.

Mai mult, luînd în considerație că, sunt divergențe între declarațiile persoanelor audiate în prezenta cauză, instanța de recurs a enunțat, că era necesar de a proceda la confruntarea acestor persoane, inclusiv cu cele ale căror declarații sunt defavorabile bănuitului, învinuitului, dacă este necesar, pentru aflarea adevărului și înlăturarea divergențelor, potrivit art. 113 Cod de procedură penală, însă, la materialele cauzei lipsește procesul-verbal de confruntare între inculpatul D. Manoilă și martorul A. Crețu.

7.2. Instanța de recurs a menționat, că temeiul invocat sub aspectul pct. (8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală - „*nu sunt întrunite elementele infracțiunii*” include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul căror s-au constatat elementele constitutive, ori cînd nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Infrațiunea de *huliganism*, prevăzută la art. 287 Cod penal, reprezintă acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită. De asemenea, instanțele de judecată urmează să delimiteze huliganismul de alte infracțiuni în dependență de sensul și orientarea intenției făptuitorului, de motivele, scopurile și circumstanțele acțiunilor săvîrșite de el.

Pornind de la cele menționate supra, instanța de recurs a specificat, că în speță, nu este stabilit motivul săvîrșirii de către inculpat a infracțiunii imputate, scopul și circumstanțele acestor acțiuni, precum și, apariția unui obiect special adaptat pentru vătămarea integrității corporale, fiind văzut doar de martorul A. Crețu, care ulterior a relatat despre aceasta părților vătămăte V. Gureu și V. Chișcă, precum și martorilor A. Gureu și I. Banuh.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, D. Manoilă a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe perioada probațiunii de 2 ani.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a constatat în fapt, că Dumitru Manoilă la 22 mai 2011 ora 02⁴⁵, aflîndu-se în centrul s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni, avînd scopul săvîrșirii unui act de huliganism însoțit de aplicarea

violenței asupra persoanelor, fără careva motiv, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate și obrăznicie deosebită, s-a urcat la volanul automobilului model Mercedes-Benz 210D, n/î IL AX 816 și deplasându-se în direcția cetățenilor V. Gureu și V. Chișcă i-a tamponat, după care lui V. Gureu i-a fost aplicată o lovitură cu un obiect dur în partea capului.

Lui V. Gureu conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1333-D din 06 iunie 2011 și lui V. Chișcă conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1334-D din 06 iunie 2011, le-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

În acest sens, instanța de apel a conchis, că chiar dacă inculpatul D. Manoilă vina în cele incriminate nu și-a recunoscut-o, vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, este pe deplin confirmată prin declarațiile părților vătămate V. Chișca, V. Gureu; martorilor E. Manoilă, A. Gureu, T. Barancea, I. Banuh, V. Crețu, T. Crețu, I. Leu, A. Crețu; rapoartele de expertiză medico-legală nr. 1333/D din 06 iunie 2011 și nr. 1334/D din 06 iunie 2011 (f.d. 62, 66, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 22 mai 2011 și planșă ilustrativă (f.d. 17, vol. I); procesul-verbal de cercetare a automobilului model Mercedes 210D, cu n/î IL AX 816, cu planșă ilustrativă (f.d. 21, vol. I); procesul-verbal de examinare a rângii metalice (f.d. 47, vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală (f.d. 48, vol. I).

Afirmațiile inculpatului D. Manoilă, prin care se susține că ultimul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate, că acesta nu a tamponat cu automobilul și nu a lovit pe nimeni în perioada indicată în rechizitoriu, dar din contra el a fost lovit, instanța de apel le-a considerat drept o metodă de apărare.

Totodată, instanța de apel a specificat, că martorul A. Crețu nu a fost audiat în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, însă verificând locul aflării și constatând imposibilitatea aducerii în instanță a martorului nominalizat, instanța de apel a dat citire declarațiilor lui A. Crețu, date în cadrul urmăririi penale, și aceste declarații în concluzia instanței de apel nu diferă de declarațiile martorilor T. Crețu și V. Crețu, precum și a părții vătămate V. Gureu.

La fel, instanța de apel a menționat, că în cadrul ședinței de judecată procurorul a prezentat ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 04 ianuarie 2013 pe materialul disjungat din cauza dată în baza plîngerilor lui S. Tuchiluș și D. Manoilă, despre faptul că D. Manoilă a fost bătut în aceeași zi aproximativ la ora 03²⁰ la ieșirea din barul „Tatiana Gavrilan” amplasat pe adresa s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni, de către persoane necunoscute.

Astfel, instanța de apel a subliniat, că din ordonanța în cauză este concluzionat, că plîngerile date au fost înaintate în scop de apărare.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel a ținut cont de faptul, că inculpatul este fără antecedente penale și acest fapt în opinia instanței de apel face posibilă aplicarea față de inculpatul D. Manoilă a prevederilor art. 90 Cod penal.

În ce privește acțiunile civile înaintate în speță, instanța de apel a enunțat, că deoarece părțile vătămate nu au prezentat careva acte justificative, aceste acțiuni

urmează să fie admise în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

9. Avocatul A. Dragomir în numele inculpatului D. Manoilă, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, deoarece fapta nu a fost săvîrșită de inculpat.

În susținerea cerințelor sale, apărarea a invocat, că organul de urmărire penală a prezentat întru susținerea acuzații probe care nu confirmă vinovăția lui D. Manoilă, mai mult, potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului, cu planșă ilustrativă (f.d. 17-18, vol. I), la 22 mai 2011 în s. Mileștii Mici, r-nul Ialoveni, la o distanță de 15 metri de la sala de festivități a fost găsită o bucată de metal cu lungimea de 0,6 metri, care nu conține careva dată, numărul dosarului și înscriere, care ar face legătura dintre această planșă ilustrativă și cauza examinată, iar ulterior, prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 02 august 2011, a fost cercetată o rangă metalică, fără participarea specialistului (f.d. 47, vol. I), ori, circumstanțele menționate, în viziunea apărării, fac dubioasă existența obiectului cu care a lovit inculpatul părțile vătămăte.

Totodată, apărarea a menționat, că unicul martor din partea acuzații A. Crețu, care a declarat la urmărirea penală că a văzut obiectul dur în mîinile inculpatului D. Manoilă, în ședința de judecată nu s-a prezentat, iar ulterior procurorul a renunțat la audierea martorului dat.

Astfel, în viziunea apărării, potrivit art. 384 Cod de procedură penală, declarațiile martorului A. Crețu, nu puteau fi puse la baza hotărîrii de condamnare.

La fel, recurentul a menționat, că instanța de apel, la adoptarea hotărîrii de condamnare, nu a luat în considerație declarațiile martorilor S. Tuchiluș, I. Leu, T. Barancea, E. Manoilă.

Prin urmare, făcînd trimitere la prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, recurentul consideră, că acuzarea nu a prezentat instanței de apel careva probe directe, de natură să dovedească vinovăția lui D. Manoilă în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

10. Asupra recursului ordinar declarat de apărare, procurorul a prezentat referință, solicitînd respingerea acestuia, deoarece argumentele invocate în recurs nu sunt motivate sub aspectul temeiurilor prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, mai mult, din textul deciziei rezultă, că instanța de apel a analizat obiectiv probele administrate, hotărîrea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare și această hotărîre corespunde prevederilor art. art. 414, 417 Cod de procedură penală.

11. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul, admite recursul, casează total hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

În principal, Colegiul penal lărgit se va expune asupra respectării prevederilor art. 1 alin. (3) Cod de procedură penală, care, referitor la scopul procesului penal, stipulează că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Instanța de judecată înfăptuiește, în numele legii, justiția (art. 25 Cod de procedură penală), și nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii (art. 24 Cod de procedură penală).

Conform art. 53 Cod de procedură penală, procurorului îi revine atribuția de a prezenta în ședința de judecată probele acuzării.

În speța dată, prima instanță a pronunțat soluția de achitare a inculpatului, iar instanța de apel a judecat apelul acuzatorului de stat, declarat împotriva sentinței de achitare.

Potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării *solicitați de părți*. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, **sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat**, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului, inclusiv prezentarea și audierea martorilor, această obligație îi revine „...celor care au responsabilitatea de a decide vinovăția sau nevinovăția unui acuzat...” (*hotărîrea CEDO Dan împotriva Moldovei din 05 iulie 2011*).

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. art. 24, 26 Cod de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, **după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță**, să solicite audierea inculpatului în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată **anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului** în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. art. 24, 26 Cod de procedură penală, lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CȚEDO.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Astfel spus, instanța de apel adoptând soluția de admitere a apelului declarat de procuror cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare după o sentință de achitare, și-a motivat decizia adoptată, inclusiv pe declarațiile acuzatorii ale martorului A. Crețu, audierea căruia fiind solicitată de procuror, avocatul părții vătămate D. Radu și partea vătămată V. Gureu (f.d. 119-120, 175, vol. II).

Însă, analizând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit observă, că martorul vizat nu a fost audiat cu respectarea principiului nemijlocirii, instanța de apel s-a limitat doar la citirea declarațiilor acestuia, la demersul procurorului (f.d. 188, vol. II).

Respectiv, instanța de apel, care a pronunțat o hotărâre de condamnare după o sentință de achitare, în descriptivul deciziei sale, greșit a făcut referire la declarațiile martorului A. Crețu care în opinia instanței confirmă vinovăția lui D. Manoilă în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Eroarea menționată supra, este o eroare de drept procedural și se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel, astfel hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind temei de recurs.

Distinct de considerentele enunțate, Colegiul penal lărgit, cu referire la argumentele relevante în speță prin prizma doctrinei juridice, reținute în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2013, sub aspectul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocat de recurent, reiterează, că în cauza deferită judecării nu este stabilit scopul și circumstanțele acestor acțiuni, precum și, apariția unui obiect special adaptat pentru vătămarea integrității corporale, fiind văzut doar de martorul A. Crețu, care ulterior le-a relatat părților vătămate V. Gureu și V. Chișcă, precum și martorilor A. Gureu și I. Banuh, fapt invocat de procuror în apel.

Aceste împrejurări determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursului ordinar, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel, de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice desfășurat probele administrate în cauză, să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu precum și de practica relevantă a CțEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, prin care să ofere răspunsuri la apelul procurorului și argumentele apărării în recurs.

Se menționează, că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța care va judeca apelul, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii

în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

12. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar, declarat de avocatul Aliona Dragomir în numele inculpatului, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe *Manoilă Dumitru Gheorghe* și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 05 mai 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Ion Guzun